

Posudek vedoucího diplomové práce

Kateřina HOLANOVÁ

Kurze Lebens- und Reisebeschreibung eines Blinden mit verschiedenen Anmerkungen von Christian Schneider franciskaner Ordenspriester böhmischer Prowinz.

Život a cesty Christiana Schneidera OFM (1742-1824)

Diplomová práce, Pedagogická fakulta /Historický ústav Filosofické fakulty Jihočeské university, České Budějovice 2011, 106 stran textu, 14 textových, tabulkových, obrazových a mapových příloh (nestránkováno).

Cílem diplomové práce kolegyně Kateřiny Holanové „*se stalo představení významné osobnosti Svatováclavské provincie františkánského řádu, misionáře Christiana Kyrilla Schneidera OFM (1742-1824), a podání uceleného popisu jeho dosud nezpracovaného a téměř neznámého autografu Beschreibung.*“ (s. 93) Diplomantka si tedy vybrala téma, které je v české historiografii zatím jen stále málo reflektované a jehož zpracování klade na badatele vysoké nároky - a to jak z hlediska znalostí dobových zeměpisných, historických, politických, náboženských a kulturních reálií, tak i hlediska odpovídající paleografické a jazykové připravenosti. S potěšením mohu hned na úvod svého posudku konstatovat, že autorka při zpracování svého tématu všem těmto nárokům se ctí dostála, což přesvědčivě dokládá právě předložená diplomová práce slečny Holanové.

Základním heuristickým východiskem předložené práce se stal až dodnes téměř neznámý autograf Christiana Schneidera *Lebens- und Reisebeschreibung eines Blinden mit verschiedenen Anmerkungen*, uložený ve Sbírce rukopisů a starých tisků Státního okresního archivu v Jindřichově Hradci. Cenné poznatky Kateřina Holanová získala též studiem písemností františkánské Svatováclavské provincie a ze Schneiderovy pozůstalosti, jež tvoří součást františkánského řádového archivu deponovaného v Národním archivu v Praze, a také z některých, převážně novodobých, pramenných edic. Na základě pečlivého studia zvolených archivních fondů, dobových textů a obsáhlého korpusu odborné - z velké části zahraniční -

literatury věnované dané problematice, autorka sepsala svou magisterskou práci rozvrženou do čtyř kapitol, úvodu a závěru.

Po nezbytném vymezení tématu, zasvěcené charakteristice použitých pramenů i základní literatury a promyšleném stanovení badatelských cílů, podává diplomantka v první kapitole nejprve fundovaný výklad o Svatováclavské provincii Řádu menších bratří svatého Františka a o organizaci katolických (především františkánských) misí v severní Africe. Druhá část této kapitoly se pak věnuje nastínění historického vývoje a proměn Egypta zejména ve druhé polovině 18. století. Zatímco první kapitola byla sepsána především na základě české i cizojazyčné odborné literatury a jednoznačně dokládá autorčinu schopnost z literatury vytěžit podstatné informace a následně je zpracovat do čtivého, faktograficky a interpretačně spolehlivého syntetizujícího přehledu, zbývající tři kapitoly předložené magisterské práce již vycházejí především z důkladného studia uvedených pramenů. Nejprve zde Kateřina Holanová podává velmi fundovanou formální i obsahovou analýzu a charakteristiku Schneiderova autografu včetně jeho osudů a dílčích pokusů o jeho zpracování v 19. a 20. století. Na základě pečlivého studia Schneiderova manuskriptu a písemností z jeho pozůstalosti předložila Kateřina Holanová ve třetí kapitole první ucelenější životopis patera Christiana Kyrilla Schneidera, který uvádí na pravou míru některé nepřesnosti doposud tradované v odborné literatuře i lexikonech. Poslední kapitola magisterské práce kolegyně Holanové přináší částečné ediční zpracování jedné z kapitol Schneiderova rukopisu zachycující nástrahy a útrapy, s nimiž se P. Schneider musel vypořádat při svém návratu do Evropy v době francouzské invaze do Egypta. Zvolená ukázka poskytuje nejen zdařilý vhled do osobitého stylu memoárů českého františkána, ale vhodně propojuje jeho osobní prožitky s významnými událostmi politických dějin přelomu 18. a 19. století.

Práce Kateřiny Holanové je napsána čtivě a kultivovaně, bez stylistických a gramatických prohřešků. Rovněž z hlediska historického řemesla jsem neshledal žádné prohřešky (vy-

jma jedné drobnosti). A v neposlední řadě musím zdůraznit, že se diplomantka velmi dobře vypořádala s paleografickými a jazykovými obtížemi i nástrahami, které přináší práce s prameny tohoto druhu. Nedílnou součástí diplomního spisu je též soubor pečlivě zpracovaných textových, tabulkových, obrazových a mapových příloh. Velmi sympatická je též badatelská skromnost autorky, která si velmi dobře uvědomuje, že zjištěné poznatky - jakkoli nové a přínosné - zatím nemohu v úplnosti zodpovědět všechny otázky, jež studium zvolených pramenů otevírá. Věřím, že diplomantka zůstane „svému Schneiderovi“ věrna i v budoucnu, neboť má všechny předpoklady k tomu, aby dané téma důkladně zpracovala včetně edičního zpřístupnění celého autografu. I když si nebude moci dovolit takový luxus jako na počátku dvacátých let 19. století již nevidomý františkánský misionář, který řádovým spolubratřím v jindřichohradeckém konventu diktoval své vzpomínky na cesty po severní Africe „*k ukrácení dlouhé chvíle*“, neboť při zpracování autografu jí zřejmě mnoho dlouhých chvil nečeká, bylo by škoda, kdyby se tématu dále nevěnovala - třeba v rámci zvažovaného doktorského studia. V daném okamžiku vidím jako samozřejmost publikování podstatných částí diplomové práce kolegyně Holanové v odborném tisku.

Na závěr svého hodnocení mohu jen konstatovat, že s velkým potěšením a velmi rád doporučuji předložený diplomní spis Kateřiny Holanové k obhajobě a navrhuji jeho hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích 24. 8. 2011

doc. PhDr. Miroslav Novotný, CSc.